Plan van Aanpak compenseren dempen vijver aan de Wilhelminastraat Kortgene

Inleiding

De gemeente Noord-Beveland heeft een schoolgebouw aan de Wilhelminastraat 2 in Kortgene gesloopt en vrijwel al het groen verwijderd. Op deze locatie wordt woningbouw voorzien. Het gerooide groen is inmiddels gecompenseerd. Er rest nu alleen nog het dempen van een vijver op het voormalige schoolterrein. Deze vijver maakt deel uit van het essentieel leefgebied voor de huismus. Voor het dempen van de vijver is vergunning verleend, mits vóór het dempen een alternatief wordt aangeboden. Dit plan van aanpak richt zich op het zoeken van een alternatief voor de verplichting tot aanleg van een nieuwe vijver.

De vijver of poel meet ongeveer 15 x 30 m. (450 m^2) en is omzoomd met riet. De poel bevat jaarrond zoet water. De poel is deel van het essentieel leefgebied van de huismus, omdat zij hier een permanent aanwezige drinkwatervoorziening vinden. De huismussen nestelen in de woonblokken tegenover het voormalige schoolterrein. Zij vliegen vanaf deze woonblokken naar de rietzoom en laten zich in de dekking van het riet zakken om te drinken. Iets dergelijks is waargenomen aan de Zuidelijke Achterweg in Wemeldinge (M&H, 2025). De aanwezigheid van een kippenhok met loslopend pluimvee op dit terrein draagt extra bij aan de aantrekkelijkheid van het leefgebied. Het dempen van de poel maakt, volgens het Activiteitenplan Locatie ‘oude school’ Wilhelminastraat te Kortgene (ECO-logisch, 2025), dat het leefgebied onevenredig wordt aangetast.

Afbeelding 1: De met riet begroeide vijver of poel op het terrein; de poel bevat permanent zoet water.

Alternatief

Omdat de nieuw te graven poel deel uitmaakt van het essentieel leefgebied (in relatie tot de verblijfplaats), moet de vijver binnen het bereik van de huismussen worden aangelegd. Voor het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen geldt volgens het Kennisdocument Huismus een afstand van 200 m. tot maximaal 500 m. Voor het aanbieden van voldoende dekking in groenstructuren geldt een afstand van 100 m. waarbinnen deze moeten liggen. Voor de aanleg van een drinkplaats geldt strikt genomen geen norm, maar moet logischerwijs zo dicht mogelijk bij de verblijfplaats liggen. Hiervoor is binnen de

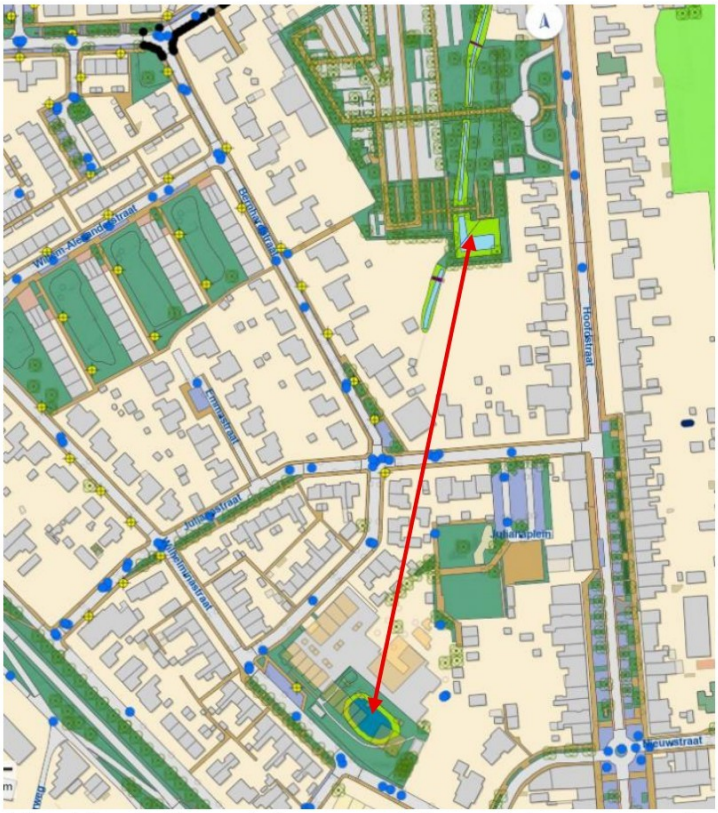
bebouwde kom weinig tot geen ruimte. Er is één locatie op ongeveer 200 m. die er mogelijk voor in aanmerking komt: de Willem-Alexanderstraat in Kortgene (Afb. 2).

Afbeelding 2: Alternatieven aan de Willem-Alexanderstraat voor het dempen van de vijver aan de Wilhelminastraat (rood). De afstand tussen deze 2 locaties bedraagt ongeveer 200 m., maar helaas is dit alternatief niet te realiseren.

Om deze locatie(s) geschikt te maken, moeten de wadi's die er nu aanwezig zijn worden verdiept tot poel of brede sloot. Helaas bleek uit onderzoek door de gemeente dat dit alternatief niet te realiseren valt. Vanwege de lage grondwaterstand ter plaatse, zouden hier diepere en bredere poelen nodig zijn dan de beschikbare ruimte toelaat.

Afbeelding 3: De alternatieve locaties aan de Willem-Alexanderstraat bieden te weinig ruimte.

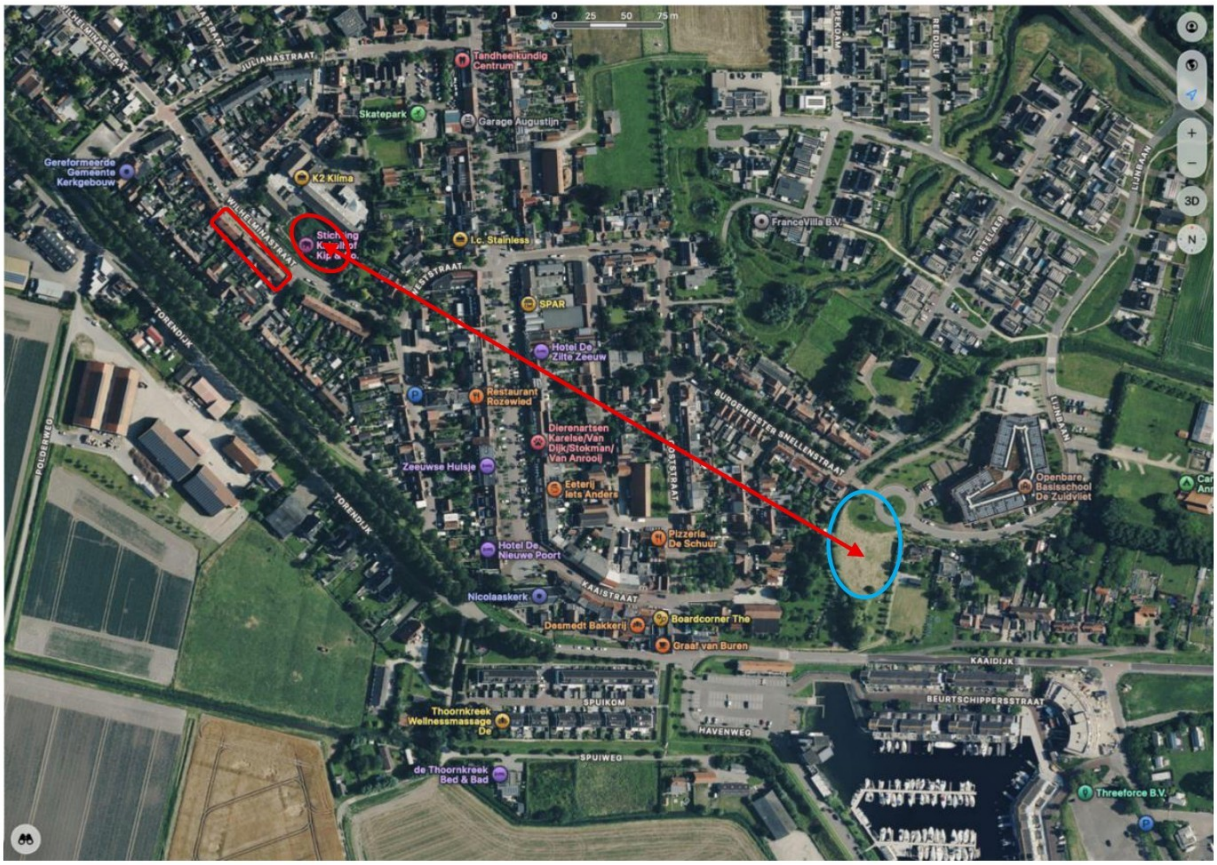

Afbeelding 4: Alternatief water op de begraafplaats op een afstand van ongeveer 200 m.

Een ander mogelijk alternatief is de poel op de begraafplaats aan de Hoofdstraat (Afb. 4). Dit water ligt op een afstand van 200 m. en is kleiner dan 450 m^2. Dat is m.i. een acceptabele afstand die huismussen kunnen overbruggen vanaf hun verblijfplaatsen aan de Wilhelminastraat. Het m.i. zeer onwaarschijnlijk dat de huismussen aan de Wilhelminastraat hun verblijfplaats zouden opgeven als de vijver/poel aan de Wilhelminastraat zou worden gedempt. De poel (Afb. 5a) houdt zelfs water in droge perioden (M&H 15 juli 2026 Afb. 5b).

Afbeelding 5a: De poel op de begraafplaats is omzoomd met riet. 5b: Ook in droge perioden houdt de poel voldoende water vast.

Een derde alternatief waaraan is gedacht is de nieuwe locatie van de Kakelhof aan de Stadspolderlaan. Het terrein waarnaar de Kakelhof verhuist, is echter te klein om een poel van 450 m^2 aan te leggen (Afb. 7). Ook de afstand tussen de locaties is groter en bedraagt ruim 400 m. (Afb. 6).

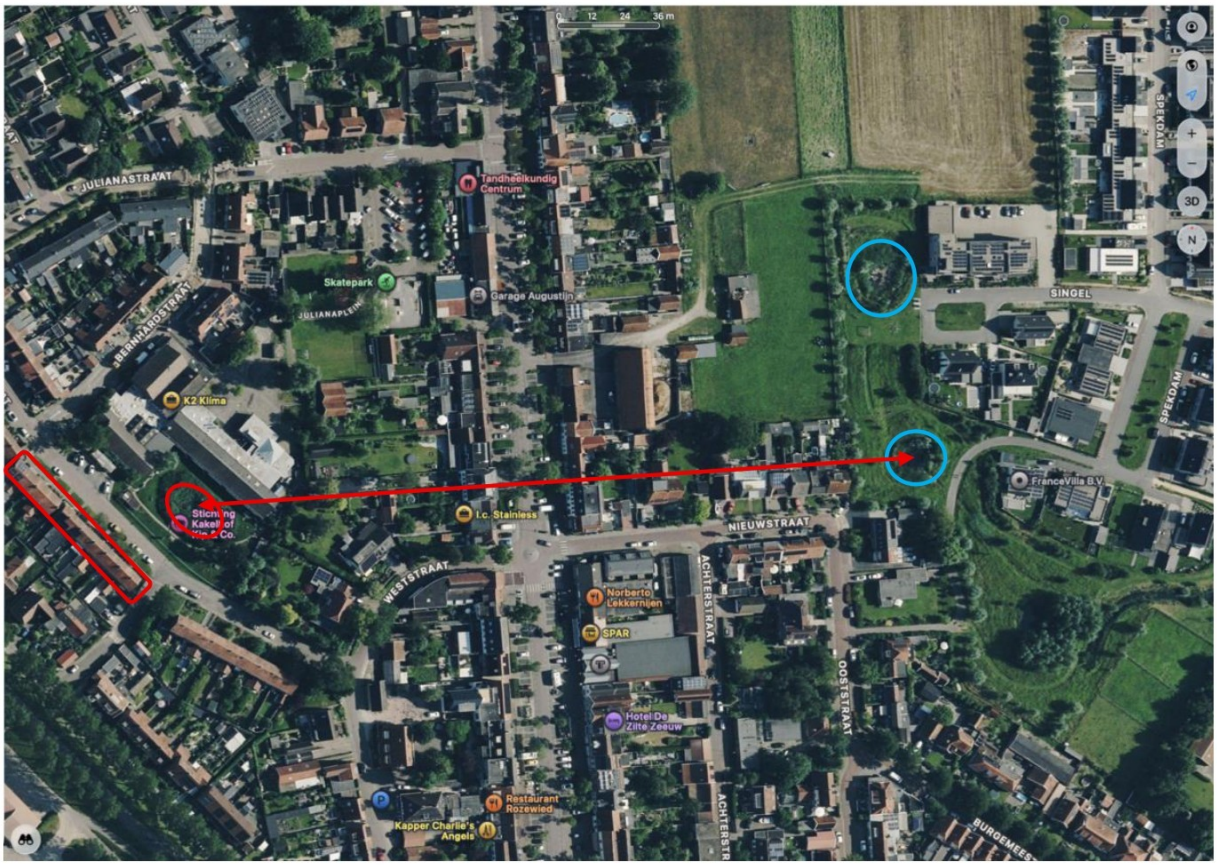
Afbeelding 6: De huidige locatie (rood) ten opzichte van de nieuwe locatie waarheen de Kakelhof verhuisd.

Afbeelding 7: Schets van de nieuwe locatie van de Kakelhof. Er is hier echter te weinig ruimte om een poel aan te leggen.

Ten vierde zijn in een recent verleden twee poelen aangelegd in een natuurlijk onderhouden park met een kruidenrijke vegetatie aan de Singel (Afb. 8a – c). Deze poelen zijn net als de te dempen poel omzoomd met riet en bevatten permanent water (M&H, 30

juni 2026). Samen hebben deze poelen voldoende oppervlakte (2x 400 m^2) om als volwaardig alternatief te dienen voor de te dempen poel. Ook zijn er bij de woningen aan de Nieuwstraat/ Ooststraat huismussen waargenomen. Hoogstwaarschijnlijk fungeren deze twee poelen al mede als drinkplaats voor deze huismussen. De twee poelen bevinden zich op een afstand van ongeveer 250 m. vanaf de te dempen poel. Dat is m.i. een acceptabele afstand die huismussen kunnen overbruggen vanaf hun verblijfplaatsen aan de Wilhelminastraat. Het m.i. zeer onwaarschijnlijk dat de huismussen aan de Wilhelminastraat hun verblijfplaats zouden opgeven als de vijver/poel aan de Wilhelminastraat zou worden gedempt.

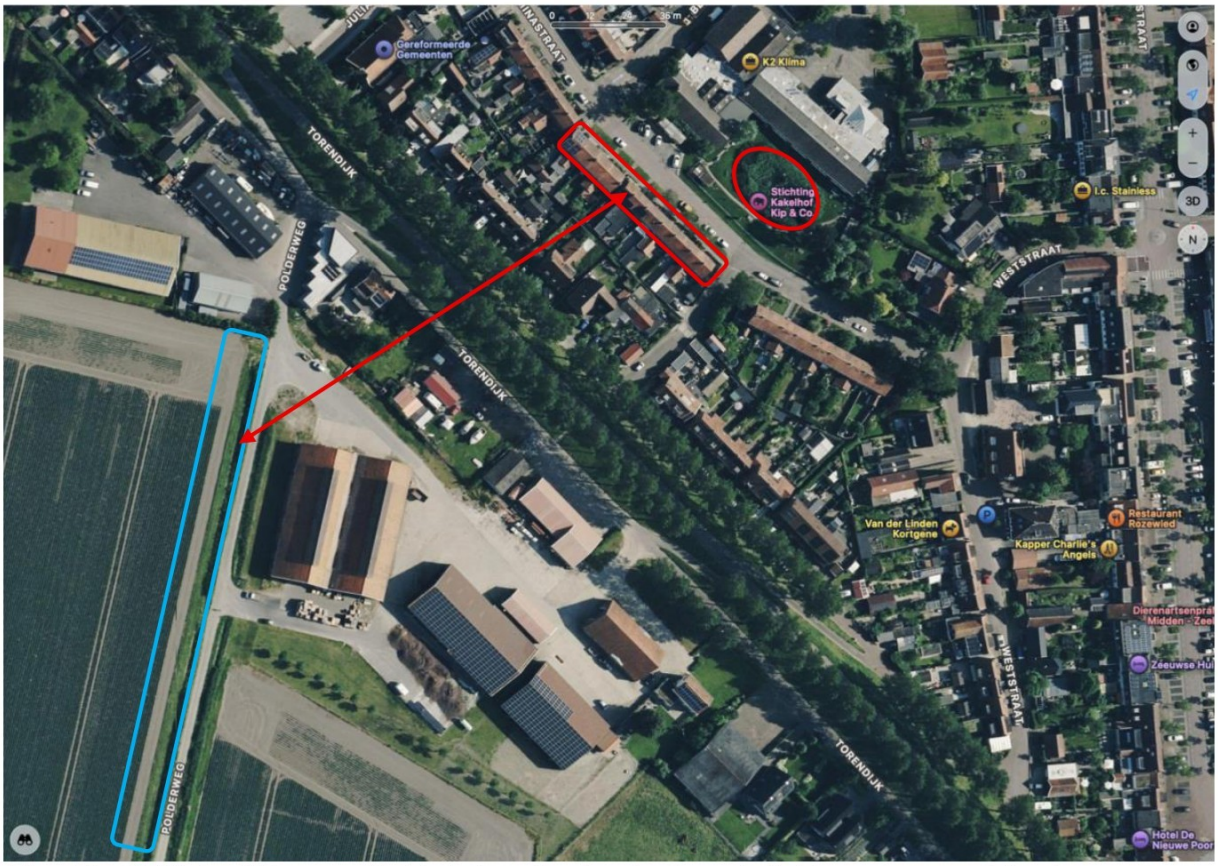

Afbeelding 8a: Twee redelijk recent aangelegde poelen in een natuurpark op ongeveer 250 m. vanaf de te dempen poel zijn geschikte alternatieven.

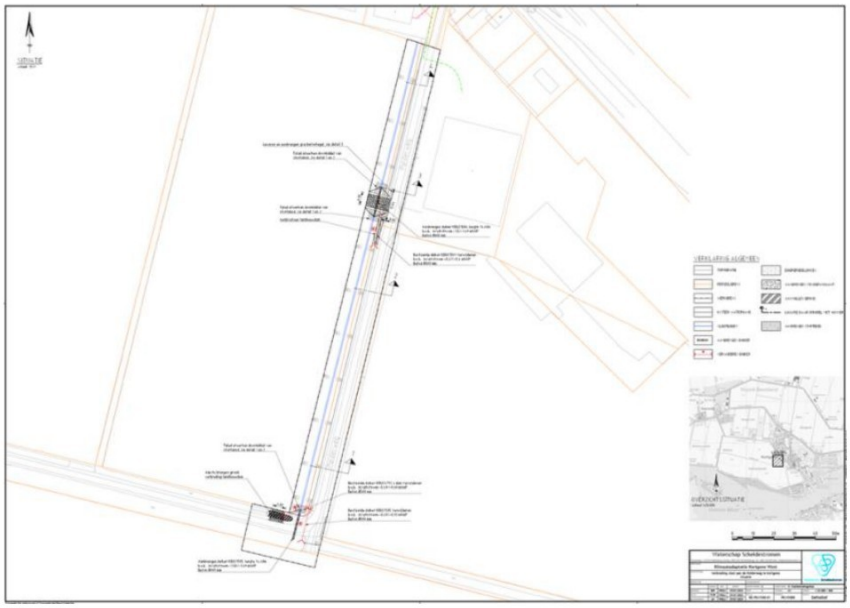

Afbeelding 8 b en c: Foto van de zuidelijk (links) en de noordelijk (rechts) gelegen poel.

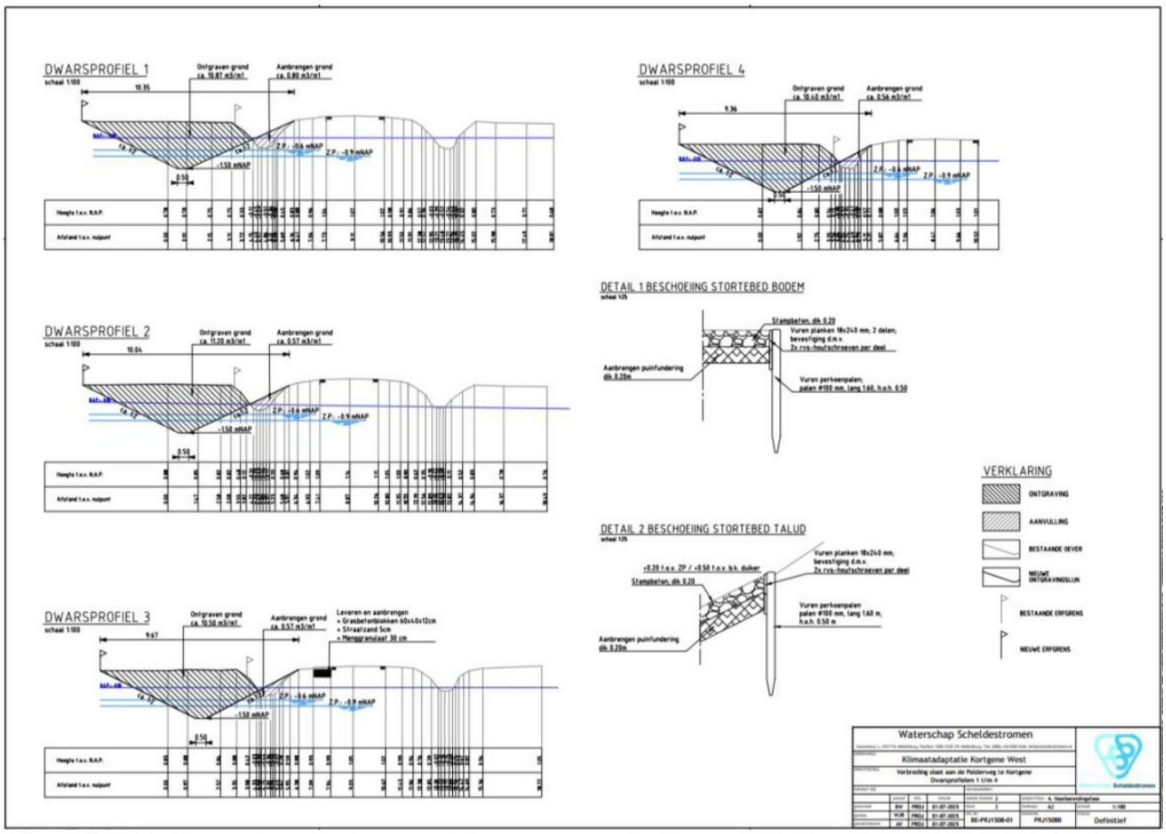
Ten slotte wordt er op een afstand van ongeveer 150 m. een sloot verbreed en verdiept. Deze sloot is op dit moment begroeid met riet, maar bevat geen permanent water. De

sloot wordt bij wijze van klimaatadaptieve maatregel verbreed en verdiept zoals aangegeven op de tekening in afbeelding 10. In die nieuwe situatie zal de sloot permanent water bevatten (Afb. 11). De sloot wordt 1,5 m. – MV diep met een zomerpeil van 0,6 m. -MV en met een winterpeil van 0,9 -MV. In dat geval kan deze sloot ook als drinkwater voor huismussen dienen. De sloot wordt in het 3de kwartaal van 2026 vergraven. De vijver zal pas worden gedempt in het 4de kwartaal van 2026.

Afbeelding 9: Globaal blauw omlijnd is de te verbreden sloot aan de Polderweg op een afstand van ongeveer 150 m.

Afbeelding 10: Tekening van de te verbreden sloot aan de Polderweg.

Afbeelding 11: Dwarsdoorsneden van de te vergraven sloot aan de Polderweg. In het nieuw slootprofiel zal de sloot jaarrond water bevatten (blauwe lijn).

Schildpadden en amfibieën

Volgens omwonenden bevinden zich in de huidige poel aan de Wilhelminastraat ongeveer 5 geelwangschildpadden en mogelijk ook groene kikker en/of kleine watersalamander. De schildpadden zijn exoten en de gemeente is verplicht deze schildpadden te verwijderen. Zij kunnen worden ondergebracht bij opvangcentra zoals Reptielen Zoo Iguana in Vlissingen. De zorgplicht van de Omgevingswet verlangt dat eventueel aanwezig vis en amfibieën worden verzameld en verplaatst naar geschikt leefgebied. Daarvoor kan men als volgt te werk gaan:

0. Zo spoedig mogelijk aanleg van alternatieve drinkplaatsen voor de huismus (zie bovenstaande).

1. Het maaien van de rietvegetatie met rupskraan na half augustus 2026.
Dit is na het broedseizoen van eventueel aanwezige broedvogels zoals kleine karekiet of bosrietzanger, hoewel deze niet worden verwacht op een dergelijke kleine locatie binnen de bebouwde kom. Verder verdwijnt weliswaar de dekking van de huismussen, maar deze zijn nog steeds veilig binnen het hekwerk van de Kakelhof.

2. Het plaatsen van 2 amfibiefuiken voor het verzamelen van vis en amfibieën.
De amfibieën en vis moeten gescheiden naar een alternatief leefgebied worden getransporteerd. Vissen prederen namelijk de eieren van amfibieën tijdens de voortplantingsperiode. De amfibieën worden uitgezet in een poel of vijver. Vis kan het beste in de sloten van het omliggende polderland worden uitgezet. De fuiken moeten er minimaal 1 week staan direct na het verwijderen van de rietvegetatie. De fuiken worden

dagelijks elke morgen geïnspecteerd op de aanwezigheid van vis en amfibieën. Zodra er geen dieren meer in de fuiken worden aangetroffen, kunnen de fuiken worden verwijderd.

3. Het leegzuigen van de poel
Na het verwijderen van de amfibiefuiken kan de poel worden leeggezogen. Dit moet gebeuren onder toezicht van een ecoloog met een RAVON-schepnet en emmers of ander hoogwaardig materieel. Hiermee kunnen de mogelijk aanwezige schildpadden en/of andere resterende dieren worden gevangen en verzameld. De schildpadden moeten in afzonderlijke emmers worden verzameld en van groenvoer worden voorzien. Zij moeten zo snel mogelijk worden afgevoerd naar de opvang. De overige dieren moeten diezelfde dag nog naar alternatief leefgebied worden vervoerd.

4. Ten slotte kan de poel worden gedempt met grond.

20 juli 2026

melk en honingh
ECOLOGISCH ONDERZOEK EN ADVIES

[redacted]
Schoondijksedijk 35 | 4438 AE Driewegen
06-[redacted] info@melkenhoningh.nl